

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Petra Mikeše a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábr. E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrkyni: **NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ**, se sídlem Dlouhá 616/12, Praha 1, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I. Činnost politické strany NEZÁVISLÍ DEMOKRATÉ **se pozastavuje**.
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatelka podala u soudu návrh na pozastavení činnosti odpůrkyně (politického strany) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Uvedla, že odpůrkyně opakovaně nepředložila výroční finanční zprávu za roky 2012 a 2013 v úplnosti stanovené zákonem. Zpráva auditora o ověření roční účetní závěrky odpůrkyně obsahuje v obou případech výrok s výhradou. K výroční finanční zprávě za rok 2012 tento výrok není blíže rozveden, kdežto auditor k výroční finanční zprávě za rok 2013 mj. uvedl, že „*vlastní zdroje vykazují červená čísla, není předpoklad splacení závazků, jejichž splatnost se prodlužuje, nejsou dány záruky dalších příjmů účetní jednotky*“. Jelikož je dle § 18 odst. 1 písm. b) zákona o politických stranách třeba výroční finanční zprávu politické strany nebo hnutí opatřit auditorem zpracovaným ověřením roční účetní závěrky s výrokem bez výhrad, odpůrkyně tuto svou povinnost v patřičné podobě nesplnila. Kroky k nápravě neučinila ani dodatečně.

[2] Odpůrkyně se k návrhu nevyjádřila.

[3] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního.

[4] Návrh na pozastavení činnosti odpůrkyně je důvodný.

[5] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 téhož zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění upřesněném v písmenech a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 18 odst. 1 písm. b) musí výroční finanční zpráva konkrétně zahrnovat i zprávu auditora o ověření roční účetní závěrky *s výrokem bez výhrad*. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, pokud je jejich činnost v rozporu s § 1 až § 5, § 6 odst. 5 a § 17 až § 19 téhož zákona nebo se stanovami.

[6] Z listinných důkazů obsažených ve spisu vyplývá, že odpůrkyně nepředložila výroční finanční zprávu v úplnosti vyžadované zákonem za rok 2012 ani za rok 2013. Tyto výroční finanční zprávy auditor sice ověřil, nicméně k nim uvedl „výrok s výhradou“.

[7] Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje soud v tomto řízení podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Soud si proto vyžádal od Poslanecké sněmovny aktuální informaci týkající se výročních finančních zpráv.

[8] Z přípisu Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR, ze dne 21. 1. 2015, čj. PS2015/685, vyplynulo, že odpůrkyně Poslanecké sněmovně nepředložila doplnění neúplných výročních finančních zpráv za roky 2012 a 2013.

[9] Na základě výše uvedených skutečností soud uzavřel, že podaný návrh je důvodný. Z údajů obsažených ve spisu vyplynulo, že odpůrkyně skutečně nesplnila zákonem uložené povinnosti, neboť opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložila podle shora citovaného přípisu z Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, výroční finanční zprávy za roky 2012 až 2013 v úplnosti stanovené zákonem. Odpůrkyně tedy opakovaně nesplnila zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí [§ 14 odst. 1]. Tyto nedostatky odpůrkyně nenapravila ani ke dni rozhodnutí soudu.

[10] Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení § 18 odst. 1 zákona opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany či hnutí. Soud vyšel ze své předchozí judikatury (viz např. rozsudky ze dne 15. 5. 2013, čj. Pst 15/2013 - 23, věc *Občanské hnutí pro Mimoň*, nebo ze dne 14. 5. 2013, čj.

Pst 12/2013-24, věc *Strakonická Veřejnost*) i z nálezů Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 26/94 (N 62/4 SbNU 113; 296/1995 Sb.), podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoliv které zákon jednorázově porušily, ale pokud porušování zákona má charakter opakovaného chování – viz znění § 4 zákona o politických stranách) nemohou vyvíjet činnost, neboť se tímto opakovaným porušováním zákonů chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

[11] V této souvislosti soud doplňuje, že podle § 14 odst. 3 zákona o politických stranách, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem. Jinými slovy, ačkoliv soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrkyně, odpůrkyni nic nebrání v tom, aby bezprostředně po splnění zákonných povinností pokračovala v plném rozsahu ve své činnosti. Pozastavení činnosti politické strany či politického hnutí tak nepředstavuje nevratný či dokonce likvidační krok ve vztahu k dotčené politické straně či dotčenému politickému hnutí, ale je třeba jej vnímat jako *poslední výzvu* ze strany státu k odstranění zjištěných nedostatků, po které teprve může následovat rozpuštění dané politické strany či daného politického hnutí. Teprve v případě, že dotčená politická strana či hnutí na tuto poslední výzvu ve stanovené lhůtě nereaguje, připadá v úvahu druhý krok, tj. rozpuštění politické strany či hnutí (tj. dvoufázovost systému rozpouštění politických stran a hnutí).

[12] Soud proto rozhodl tak, že činnost odpůrkyně se pozastavuje, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách.

[13] Soud rozhodl ve věci bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla právo na náhradu nákladů, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politická strana **j e o p r á v n ě n a** podat návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 odst. 1, 2 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 22. ledna 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu